herpy

SLANGER

Grøn anakonda

Eunectes murinus

Eunectes murinus er verdens tungeste slange: en olivengrøn, ekstremt kraftig kvæler fra Sydamerikas floder og oversvømmede sletter, der tilbringer det meste af livet i vand. Hunnerne bliver typisk 4-5 m og vejer 30-80 kg, hannerne er langt mindre. Arten kræver et indrettet rum med et stort, dybt bassin, en holder med stor erfaring og mindst to personer ved al omgang.

Familie: Boidae Engelsk: Green Anaconda Tidligere navn: *Boa murina; Eunectes gigas; Eunectes barbouri*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**300-500 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**20-30 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Semi-akvatisk**
Biotop	**Savanne, regnskov og vådområde**
Sværhedsgrad	**Ekspert**

PASNING

Min. terrarie	**500 × 250 × 120 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**26-30 °C**
Hotspot	**31-34 °C**
Temperatur, nat	**24-26 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Akvaterrarie** dybde 50-70 cm
Vandtemperatur	**26-28 °C**
UVB	**Valgfri**
Kost	**Hvirveldyr**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kønsmoden	**36-48 mdr.**
Kuldstørrelse	**20-40 unger**
Drægtighed	**180-210 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Forbudt for private i Danmark: BEK nr. 1261 af 17.11.2015 forbyder privates hold af grøn anakonda (*Eunectes murinus*). Dyrehandlere må heller ikke holde eller sælge den (BEK nr. 686 af 31.5.2023). Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) om reglerne for dyr, der allerede holdes. CITES liste II og EU-bilag B (Boidae spp.): indførsel fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelse fra SGAV (BEK nr. 1588 af 9.12.2024).

Om arten

Eunectes murinus er verdens tungeste slange og blandt de længste. Grundfarven er mørk olivengrøn, og langs ryggen og siderne sidder runde, brune til sorte pletter med diffuse sorte kanter. Bugen er gullig. En tydelig sort stribe løber fra øjet til mundvigen, og hovedet er smalt i forhold til kroppen med orangegule striber på siderne. Øjne og næsebor sidder højt på hovedet, så slangen kan se og trække vejret, mens resten af kroppen ligger skjult under vandet. Huden er blød og tåler lange perioder i vand.

Kønsforskellen er markant. Hunnerne er meget større og tungere end hannerne: en typisk voksen hun er 4-5 m og 30-80 kg, mens hannerne i gennemsnit er omkring 3 m. Den største sikkert målte hun var 521 cm og 97,5 kg. Beretninger om dyr på 10-12 m er ikke dokumenteret af målte eksemplarer. Unger er omkring 70 cm og 200 g ved fødslen og vokser hurtigt de første år. Hannerne har større sporer, de to rudimentære bagben ved kloakken, end hunnerne.

Arten er den ene af fire anakondaer i slægten *Eunectes*. De andre er *Eunectes notaeus*, *Eunectes deschauenseei* og *Eunectes beniensis*. *E. murinus* kan krydses med *E. notaeus*. I 2024 blev de nordlige bestande beskrevet som en egen art, *Eunectes akayima*, men den kan ikke skelnes fra *E. murinus* på udseendet, og opdelingen er ikke almindeligt anerkendt. Vejledningen følger den gængse afgrænsning. Hunner kan i sjældne tilfælde få levedygtige unger uden han (jomfrufødsel).

I handlen er arten sjælden og stiller krav, som næsten ingen privat holder kan opfylde. Størrelse, styrke og temperament gør den til en af de mest krævende slanger overhovedet.

Udbredelse og levested

Eunectes murinus lever i Sydamerika øst for Andesbjergene: i Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, Brasilien, Guyana, Surinam, Fransk Guyana og det nordlige Paraguay samt på øen Trinidad. Kernen i udbredelsen er Amazonas og Orinocos afvandingsområder.

Arten findes både i regnskovens floder og sumpe og på de sæsonoversvømmede sletter i Venezuelas og Colombias llanos og Brasiliens Pantanal. Fra Trinidad i nord til det nordlige Paraguay i syd følger den vandløb, laguner og moser.

Arten fanges i naturen til skind og til kæledyrshandel, og mange mennesker dræber den af frygt eller for at beskytte husdyr. Beskyttede områder er ikke altid effektivt overvågede, og skovrydning fortsætter.

> **Oprindelig udbredelse:** Venezuela, Colombia, Ecuador, Peru, Bolivia, Brasilien, Guyana, Surinam, Fransk Guyana, Paraguay og Trinidad og Tobago.

LEVESTED

Eunectes murinus lever i og ved langsomt flydende vand: sumpe, moser, laguner, floder og oversvømmede græssletter i tropisk regnskov og sæsonoversvømmet savanne. Klimaet er varmt og fugtigt hele året, med en tydelig regntid og tørtid i savanneområderne. Slangen opholder sig mest i vand, hvor mudret vand både skjuler og bærer den tunge krop, og hviler på flodbredder og i grene over vandet, så den hurtigt kan lade sig falde ned i vandet.

Arten er mest aktiv i skumringen og om natten. Den er en god svømmer og dykker og jager fra baghold: den ligger næsten helt skjult under vandet og griber byttet, når det kommer for at drikke eller svømmer forbi. Byttet dræbes ved kvælning, ofte i vandet.

I de oversvømmede savanner tørrer vandet ud i tørtiden. Her graver slangen sig ned i mudder og hviler, eller den søger til vand, der ikke tørrer ud. Hunner og hanner, der ikke yngler, vandrer til højereliggende områder i regntiden. Slanger i floderne er aktive hele året. Ungerne er udsatte for rovdyr som kaimaner og jaguarer og er derfor meget aggressive.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun få dokumenterede opstillinger til *Eunectes murinus*, og tallene her bygger på størrelsen og levevisen: arten er en tung, semi-akvatisk slange, og pasningen følger i grove træk de store pythoner, fx *Malayopython reticulatus*. Slangen vil i praksis aldrig være et almindeligt terrariedyr, og en voksen hun kræver et indrettet rum.

Bundarealet skal være mindst lige så langt som slangen og halvt så bredt: 500 × 250 cm til en hun på 500 cm. Højden kan være lavere end hos klatrende arter, men 120 cm giver plads til kraftige, solidt fastgjorte grene. Mindst halvdelen af gulvet skal være vand. Unger og halvvoksne dyr holdes i mindre terrarier med mange skjul og et vandbassin, som øges i takt med væksten.

Bassinet er den vigtigste del af indretningen. Det skal være dybt nok til, at slangen kan ligge helt nedsænket og svømme: 50-70 cm. Landdelen består af en tør, varm solplads af træ eller plade, grene over vandet og skjul i begge ender. Bund på landdelen er kokosfibre eller træflis i et tykt lag. Alt skal være så kraftigt, at en slange på 50-80 kg ikke kan flytte eller vælte det. Vægten af vand og dyr stiller store krav til gulvet.

Bur og låg skal være solide og låses, og der skal være to døre eller en sluse, så slangen ikke kan komme ud, mens der arbejdes inde i buret. Ventilationen skal fjerne fugt fra landdelen uden at trække varmen ud.

Læs mere: Varme og temperatur

TEMPERATUR

Der findes ingen artsspecifik temperaturplan til *Eunectes murinus*. Tallene svarer til det varme, fugtige lavlandsklima i udbredelsesområdet og til det, der bruges til andre store, tropiske kvælere.

Om dagen skal luften være 26-30 °C med en solplads på 31-34 °C og en køligere zone ved vandet. Om natten skal der være 24-26 °C, og vandet skal holde 26-28 °C. Temperaturen må ikke komme under 22 °C eller over 36 °C i længere tid.

Brug strålevarme over solpladsen, sæt pærer i beskyttelsesbure, og regulér alle varmekilder med termostat. En slange af denne størrelse knuser et uafskærmet armatur. Mål overfladetemperaturen på solpladsen med et infrarødt termometer. En vandvarmer i bassinet skal være dækket af en solid beskyttelse. Med en tydelig gradient mellem varm og kølig side vælger slangen selv sin temperatur.

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 70-90 %, svarende til regnskovens og vådområdernes klima. Med et stort vandareal bliver luften fugtig af sig selv, så problemet er mest at holde landdelen tør nok til, at slangen kan skifte hud og hvile uden at ligge i fugt hele tiden. Forstøv landdelen en gang eller to om dagen, eller brug et fugtstyret anlæg, og lad bunden tørre lidt mellem gangene.

Vandet er både bad, drikkevand og toilet. Det bliver hurtigt forurenet af ekskrementer og skal filtreres kraftigt og skiftes ofte. Et stort filter og et afløb, der kan tømme bassinet hurtigt, er en nødvendighed. Slangen kan blive i vandet i dagevis.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

VAND OG VANDKVALITET

Bassinet skal fylde mindst halvdelen af gulvarealet og være 50-70 cm dybt, så slangen kan ligge helt nedsænket og svømme. Vandet skal være 26-28 °C. Anakondaer ligger ofte i vand i lange perioder, og huden tåler det godt, så længe vandet er rent.

En stor mængde vand kræver en kraftig mekanisk filtrering, et afløb i bunden og en fast rutine med delvise vandskift flere gange om ugen. Alle ekskrementer fjernes med det samme. Dybe bassiner skal have en rampe, så slangen let kommer op, også når den er stor og tung. Bassinet skal bære vægten af mange hundrede liter vand og et dyr på op mod 80 kg.

LYS OG UVB

Arten er mest aktiv i skumring og nat, og der er ikke dokumenteret et behov for UVB. I naturen ligger slangen i solen på flodbredder og i grene over vandet, og lys og UVB gavner formodentlig døgnrytmen, appetitten og immunforsvaret. UVB er derfor valgfri. Bruges UVB, skal røret sidde over en del af den varme side, med et UV-indeks på 1-2.

Lyset skal følge 12 timers dag og 12 timers nat. Halogenlamper og UVB-rør sidder uden for slangens rækkevidde eller i solide beskyttelsesbure.

Læs mere: Lys og UVB

FODER

E. murinus æder hele byttedyr af pattedyr og fugle. I naturen tager den alt, den kan overmande og sluge: fisk, krybdyr, fugle og pattedyr som capybaraer, pekarier og kaimaner, og byttet vejer ofte 14-50 % af slangens egen vægt. Unger tager små fugle og unge kaimaner på 40-70 g. Efter et stort måltid kan en stor slange gå uger til måneder uden føde.

I fangenskab fodres med optøede, frosne dyr, ikke levende. Unger får mus og små rotter, halvvoksne rotter, og voksne dyr rotter, kaniner og i store anlæg større byttedyr som marsvin, vagtler og kyllinger. Byttet skal veje 10-30 % af slangens vægt. Fodringshyppighed: - Unger, under 1 år: hver uge. - Halvvoksne, 1-3 år: hver 2.-3. uge. - Voksne: hver 4.-6. uge.

Byttestørrelsen og fodringsintervallerne er lånt fra *Malayopython reticulatus*. Overfodring giver fedme og kort levetid, og fodringen styrer væksten og dermed den endelige størrelse. Brug lange fodertænger, og lad en anden person være til stede. Fodres slangen i vandet, kan den sluge vand og bytte, så fodring på landdelen er sikrest. Rent drikkevand er altid til stede.

ADFÆRD OG HÅNDTERING

E. murinus er en enlig slange, der kun søger sammen med andre i parringstiden. Den holdes derfor altid enkeltvis. Samhold giver stress, og hunnen æder hanner.

Opdrættede dyr kan være rolige, men de fleste anakondaer er voldsomme bidere og egner sig ikke til håndtering. Unge dyr er især aggressive og bider ofte. Bid giver dybe sår og infektionsrisiko, og slangens kræfter er langt over, hvad en person kan holde. En voksen hun på 50-80 kg kan kvæle et menneske, og enhver omgang med dyret kræver mindst to erfarne personer. Når slangen er truet, ruller den sig sammen med hovedet skjult og afgiver en kraftig lugt fra kloakkirtlerne.

Man tager aldrig fat i halen, og man arbejder ikke med slangen i vand. Rengøring af bassinet skal planlægges, så slangen er flyttet først til en sluse eller et andet rum. Nye dyr holdes i karantæne i mindst tre måneder. Arten er ikke egnet til begyndere, og kun erfarne holdere med de rette faciliteter og med hjælp til hånden skal overveje at holde den.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hunnerne er meget større end hannerne, og størrelsen er det tydeligste kønstegn. Hannerne har større sporer end hunnerne. Sikker kønsbestemmelse kræver en erfaren holder eller dyrlæge. Begge køn bliver kønsmodne efter 3-4 år, men hunnerne skal også have nået en vis størrelse, før de kan bære et kuld.

PARRING

I naturen parrer arten sig i tørtiden, typisk fra marts til maj, i vand. Flere hanner, op til 13, samles omkring én hun i en parringsklump, hvor de kæmper langsomt og stille om adgang. Parringen kan vare flere uger, og hunnen kan parre sig flere gange. Efter parringen æder hunnen ikke i op til syv måneder og kan i sjældne tilfælde æde en eller flere af hannerne. Detaljer om parring i fangenskab er ikke dokumenteret.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er levendefødende: ungerne udvikles i hunnens krop, omgivet af en tynd hinde, og kommer til verden som færdige slanger. Drægtigheden varer 6-7 måneder, og fødslen sker i lavt vand om aftenen eller sidst på eftermiddagen ved regntidens slutning. Hunnen føder normalt hvert andet år, og kuldet er på 20-40 unger, og det største kendte er på 82. Hunnen kan miste op til halvdelen af sin vægt efter fødslen. Der er ingen yngelpleje.

INKUBATION

Arten lægger ikke æg og har derfor ingen inkubation. Drægtigheden varer 6-7 måneder. Hunnen sparer på bevægelse og æder ikke gennem drægtigheden, så hun skal have rolige forhold, et varmt sted og rent vand. Der er ikke dokumenteret tal for temperatur og pleje af drægtige hunner i fangenskab.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Ungerne er omkring 70 cm og 200 g ved fødslen og skal holdes enkeltvis. De er selvstændige fra første dag, men aggressive og bider ofte. Giv dem et mindre bur med mange skjul og et vandbassin, og start med mus og små rotter hver uge. De vokser hurtigt og skal flyttes til større bure undervejs. Der er langt flere unger i et kuld, end der er hjem til, og en voksen anakonda på 5 m er en livslang opgave på 20-30 år. Avl kan ikke anbefales.

Sundhed og typiske fejl

Der er ikke dokumenteret en egentlig sygdomsprofil for arten i fangenskab. De typiske problemer for store, vandlevende kvælere er:

- For lidt plads: rastløshed, gnidning af næsen mod væggene og overvægt.
- Overfodring: fedme, organskader og kortere levetid.
- Dårlig vandkvalitet: hudinfektioner og blærer, når slangen ligger i beskidt vand, eller når landdelen er konstant våd.
- Forbrændinger fra varmekilder, som slangen kan komme til.
- Stress og afvisning af føde hos nye eller vildfangne dyr, som også kan bære parasitter.

Et sundt dyr er fyldigt uden at være fedt, har klare øjne og en jævn hudskiftning. Søg en dyrlæge med krybdyrerfaring, hvis slangen taber sig, nægter føde i længere tid eller er slap. Mange dyrlæger har ikke faciliteter til dyr af denne størrelse, så aftal det i god tid.

Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.